

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide nemzendők
az előfizetési pénzek.
Hirdetők és nyilvántartó
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre . 8 kor.
Félévre . 4 .
Negyedévre . 2 .
Ugyan az ár: 20 ALL.

SOMOGYI UJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szállási díját illető minden
kifizetés.
Dírmintaként küldé-
ményt nem fogadunk el.
Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI ÉS HELYI-ERDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felelős szerkesztő és kiadó: Poór Sándor.

Kereskedelmünk vesze- delme.

Akárhogy vélekedik is valaki a mai kormányzatról és annak szelleméről, azt el nem vitathatja, hogy gazdasági bajunk orvoslásával sohasem foglalkoztak annyit, mint most. Igaz, hogy soha sem volt erre nagyobb szükség, mint manapság, amikor a nagy nincsetlenség miatt már egymás ellen törnek az ország gazdasági tényezői.

A legújabb üdvös alkotás a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény, mely »vigécsztörvény« név alatt lett népszerűvé. A vidéki kereskedők helyzetén határozottan könnyíteni fog ez a reform, mely eltávolítja a nagytőkével dolgozó kereskedőt és gyárost attól, hogy utazóügynökei révén mindenütt az országban valósággal boltot nyisson, áruát detailban juttassa el a fogyasztó közönséghez s így a helyi kereskedő szájából vegye ki a kenyeret. Viszont a publikum is megmenekül a vigécsek alkalmatlanokodásaitól, s emellett jobb árukat fog kapni. Mert az ilyen ügynökök által eszközölt megrendelések alkalomával gyakran tapasztalta a vevő, hogy becsapták, mert rosszabb árut küldtek neki, mint amint rendelt. Most odahaza fog vásárolni a városbeli boltban, látja, hogy mit vesz annál is inkább, mert a kereskedő személyisége nagyobb bizonyíték az áru jószágára nézve, mint az ügynök.

Legelőőbb szükségét érezte a vigécsztörvénynek a nép, melyet a

gazdasági gépgyárak ügynökei valósággal elárasztottak. Ez ügynökök között nagyon sok lóköto volt, akik kötelezővénnyel, váltóval és egyéb veszedelmes irással hálózta be az irás és törvénytudatlan parasztot. Most ennek vége.

Utazó ügynök ezentúl csak a szakmájában dolgozó kereskedőket, vagy iparosokat keresheti fel, fogyasztóval üzletet kötnie nem szabad. Egyetlen hátránya az új törvénynek az, hogy néhány száz existenciát tesz tönkre: a detail ügynököket. Nos, világszának más munkát. Amugyis nagy nyomorúságban tengették életüket, hisz a legtöbbet ez vitte rá a tisztességtelen üzelmekre. Ezer és ezer kereskedő és a fogyasztók ezrei állnak velük szemben, akiknek hasznára van az új törvény.

Míg egyfelől ekként igyekeznek az intéző körök a kereskedőt támogatni, addig másfelől ugyancsak árítani kezdenek neki az által, hogy szabad teret engednek a felekezeti jelszavakkal dolgozó fogyasztási szövetkezeteknek. Bizony olybá tűnik fel, mintha az uralkodó rendszer-hanem is istápolja de jóakaró nembánomossággal tűrné a gombamódra szaporodó felekezeti fogyasztási szövetkezetek rombolásait.

Jól értsenek meg: nem a hitelszövetkezetekről, nem a gazdasági gépeket és sok más közszükséglet tárgyát képező eszközök beszerzésére alakult szövetkezetekről, sem egyes iparágak szakszövetkezeitől szólnak. Ezek minden tekintetben elismerésre méltóak.

Hanem egyes egyedül a fogyasztási szövetkezetekről és ezek között is csak azokról szólnak, melyek párt-politikai tendenciákat tartanak szem előtt és a vidéki, falusi és városi kereskedők existenciája ellen törnek.

Hasztalan hozzák a legkitűnőbb törvényeket a kereskedők érdekében, ha országsszerte boltokat nyitnak, melyekben a pap meg a tanító árul. A papnak tanítónak a falu legtekintélyesebb embereinek bizonyára könnyebben sikerül vevőket csalogatni a boltba, mint az egyszerű boltosnak, annál is inkább, mert hisz a fogyasztási szövetkezetek élén álló pártemberek felekezeti, politikai és egyéb a kereskedelem körébe nem tartozó jelszavakkal ösztökélik a népet arra, hogy a szövetkezet boltjában vásároljon.

Hogy morális szempontból milyen helytelen, az is nyilvánvaló. Ahol ilyen fogyasztási szövetkezet van, annak első és maradóan következménye az, hogy egészségtelen konkurrenzia fejlődik ki abban a faluban vagy városban. Mert a régi kereskedő, boltos, szatócs csak nem hagyja magát. Egyrészt licitálnak olcsóság és hitelnyújtás dolgában. S ezt aztán meg is nyílni mind a kettő. Esetleg a kereskedő, akinek kevesebb anyagi és erkölcsi támogatás áll rendelkezésére, tönkre megy.

Felekezeti szempontok az irányadók e szatócs fogyasztási szövetkezetek megalkotásában. Csodálatos, hogy nem látják be azok az urak, hogy ilyenképpen éppenséggel nem szolgálják a

Somogyvármegye n. é. közönségéhez!

Folyó évi november hó 21-én

árakértárainkban egy megtekintésre méltó nagyszabású

KARÁCSONYI OCCASIO

veszi kezdetét, mélyen lezállított, szabott árak mellett, melyre a n. é. közönség becses figyelmét különösen felhívjuk

Teljes tiszteléssel

Lőw Mór és Testvére.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani szivesek legyenek, ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitűnő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadó hivatala.

— **Kitüntetés.** Dr. Zimmert József kaposvári plébánosnak Ő Felsége a koronás arany érdemkeresztet adományozta az egyházi téren szerzett érdemei elismerésül. Üdvözljük a plébános urat szívünkkel, ki rövid itt tartózkodása alatt úgy hivat, mint az egész közönséget szeretelmeléttségével már is meghódította.

— **A pályaudvar megnyitása.** Mult pénteken e hó 16-án délelőtt nyitották meg az újonnan épült pályaudvart. Az első vonat mely már az új épület előtt állott meg a Budapestről délelőtt fél tizenegy órákor érkező gyorsvonat volt. Az ünnepélyes aktushoz hivatalosak voltak az összes hivatalok főjei és a helyi sajtó képviselői. A mi az épületet illeti tagadhatlan, hogy a város ebben egy igen csinos épülettel gyarapodott. Nem annyira a külső csin az — bár e tekintetben sem lehet semmi jogos kivetésnek — mi különösen lepne meg bennünket, hanem a belső berendezés. Az, hogy a régi állapottal ez össze sem hasonlítható, egészen természetes. De egész bizonyossággal állíthatjuk azt is, hogy az új pályaudvar belső elrendezése minden kívánható igényt, úgy kényelem mint a jó izlés szempontjából teljesen kielégít, sőt a mi az egész épület terjedelmét illeti. városunk forgalmának nemcsak a jelenben de egyelőre a jövőben is valószínűleg meg fog felelni. Gyönyörű tágas váró- és éttermek, a pénztárakat magába foglaló remek csarnok, kényelmes, világos, hivatalos helyiségek, szép hosszú, széles perron az új pályaudvart az e téren legmodernebb építési alkotások közé sorozzák. Az épület előtti térnek szabályozása és kövezése, most van folyamat-

ban és ennek elkészültével, valamint némi belső, a szorosan vett pályaudvaron még eszközözlendő munkálatokkal a helybeli pályaudvarnak három éve folyó szabályozása és újra építése be van fejezve, ha csak a Donner-városrész által öhajított gyalogátjárót még folytatólág meg nem csinálják, a mi bizony igen üdvös is lenne.

Ezzel azután városunk rohamos haladása útján ismét egy igen nagy lépéssel jutott előre. Tagadhatlan, hogy az államvasutak igazgatósága már elkerülhetlen és továbbra abszolút el nem halasztható intézkedést tett akkor, midőn e nagy és közgazdasági szempontból igen fontos építkezést elrendelte. Ma már Somogy megye székhelyének, úgy személy, mint áruforgalma az új építkezések következtében könnyen bonyolítható le, s az e téren fennforgott mizériák ma már nincsenek. Kétségtelen, hogy ez is, bizonyára hozzá fog járulni a forgalom növeléséhez. Ezért köszönet illeti mindazokat, kik e mű létesítéséhez bármilyen módon is hozzájárultak. A megnyitási hivatalos lefolyása után bankett volt, a hol sem jó kedvben, sem beszédekben nem volt hiány.

— **Köbor tolvaj.** Kovács Antal szigetvári illetőségű, rosvott multu egyén faluról falura járt koldulni. A főcélja azonban nem az alamizsna kérése volt, hanem egészen más. Kovács Antalnak ugyanis igen homályos fogalmai vannak a tulajdonjogról, másrészt pedig ellenállhatlan vonzalommal viselkedik minden értékes holmi iránt melyet őrizetlen pillanataiban bárhol észre is vesz. E vonzalmát mindenfelé merre utja vitte dokumentálta is, ellopva mindent a mi keze ügyébe került. Almamellékén azután szépen elcsipíték. Kovács Antal igen praktikus ember a ki mindent használhatott. Találtak is nála vasfazekakat, porcellán edényt, vízmérőt, kulcstartót, erőszakkal szóval mindent a mihez vándorlása közben hozzájutott.

— **Szívtelen anya.** Sajnos, hogy a gyermeknevelésügy nálunk még mindig annyira el van hanyagolva. Minduntalan lehet hallani szívtelen szülőkről, kik gyermekeiket nem jó szóval és nem a humanitás megengedte szigorral akarják nevelni, hanem valóságos brutalitással ültetik, kintözzák a tehetetlen kicsinyeket. Egy helybeli piktorné is megharagudván kis gyermekére, kapta és bele dobta a kutba.

T Á R G Z A.

Bucsuzóra.

Sokszor láttam elszakadni
Zöld levelet az ágatúl,
Lelke sincsen s mégis
Belesárgul míg aláhull.
S míg bucsut int
A hervadt táj,
Fájdalom, bú úgy elfogja...
Legjobb lenne csak meghalni,
Bucsuzóra, bucsuzóra.

Távol leszek, nagyon távol
Domb hol domb után sorakoz;
Közelebb jutok az éghez,
Közelebb a csillagokhoz.
Ott is azért csillagomnak
Megmaradok a bolygója...
Hozzá indulok most épen
Bucsuzóra, bucsuzóra.

Nehéz beteg az én lelkem
Bűbánatnak terhe ül rajt.
Azt kérdezem, azt sóhajtom:
„Én Istenem mi is lesz majd?...“

Mert ha így fáj, ha így sajog,
Csak az Isten a tudója
Kibirja-e, megszakad-e,
Bucsuzóra, bucsuzóra.

Csirlip-csirlip.

Fráter Erzsébet.

Fenn Nógrádmegyében, a Madáchok ősi fészkeben sokat beszélték az ötvenes években Fráter Erzséről, Madách Imre nejről. Az első sztrégovai kastélyból szomorú legendák keltek szárnyra. A nemes magyar udvarház tisztá világát elűztette egy könnyelmű asszony, aki elfeledkezett arról, hogy ura jó hazafi voltaért szenvedni börtönét, tehát kétszeresen megadással illik elviselnie sorsát. Madách egy honvéd menekültnek adott vendégfogadó szállást a maga házában. Több sem kellett a Bach embereinek. Ejnek idején zavarják fel nyugalmából a költőt és börtönbe hurcolják, hogy két esztendeig egye a rabság keserű kenyerét. Hiába vetik latba minden befolyásukat Madáchék előkelő ömerősei; hiába az édes anya minden áldozata, Madách Imrének lakolnia kellett bűnéért, melynél nagyobbát ez időben elkövetni nem

lehetett. És mit tesz Erzsébet? A helyett hogy türelem, megadással viselné sorsát, hamarosan megfedkezik hitvesi és anyai kötelességeiről. Pedig micsoda mintakép lebegett előtte Majthényi Zsófiában a költő édes anyjában! Az özvegy régóta élte egyedül való, szomorú napjait. Még java-korában volt és szép asszony hírében, mikor férje meghalt. Három gyermek nevelésének és egy nagy gazdaság vezetésének gondja szakadt rá. A gyermekek közül a legidősebb Imre. Őt elküldi az anya Pestre, öcsésével, Pallal egyetemben előkelő uri nevelésben részesített, úgy, a fiatal Madách kora legelőkelőbb ifjaival, Lónyay Menyhérttel, a két Andrassy fiuval Gyulával (a későbbi miniszterelnökek) és Manóval, Beniczky Ödönnel és másokkal köthet barátságot. Itt forr ki a fiatal Madách egyénisége. Milyen szálfinom kedélyvilága van, hogy minden aki és ami őt körülveszi, lelkületében nyomot hagy. A barátok, az ifjúkori szerelmek a családtagok és örömek a boldogság és a szenvedés. Még maga sincs tisztában maga-magával. Hivatása, rendeltetése van-e a körben, melybe sorsa állította? Dramát ír, verseket ad ki, majd más irányban keresi becsvágya kielégését. A milyen alhatatlan itt, olyan a szerelmében is. Mert Fráter Erzsébet távolról sem volt az egyetlen, aki a fiatal Madách szívét lángra lobbantotta. De az utolsó! Etelka, Amália, Ida mind mélyebb nyomot

A gyermek jajgatott és kiabált a megrögzött anyja azonban nem segített rajta s bizonyára bele engedte volna fulni gyermekét a vízbe, ha idegenek elő nem siettek volna a lármára s még nem mentették volna. Az anya először mindenféle hazugságokkal akarta palástolni bűnét, aztán lelkiismeretének furdalásaitól űzetve pár napra az eset után felakasztotta magát.

— **Tégla-ring.** A kaposvári téglagyárak kartell kötötték. A téglát árárt rögtön fel is emelték 13 forint 50 krajczárra. Ha más oldalról nem fog verseny jelentkezni, akkor a jövő évben beálló építkezési időszakban elég alkalmuk lesz a helyzetnek kihasználására.

— **A kaposvári jótékony nőegylet** november hó 5-én választmányi ülést tartott, melyen a diszelnök ögróf Pallavicini Edéné kegyelmes asszony elnökölt. — Határozatba ment, hogy az egylet a (városi szegényeknek) karácsonyfát állít, és hogy február hó 2-án saját pénztára javára mulatságot fog rendezni; továbbá a szegények részére 300 koronát megszavazott tűzifára.

Vonatok indulása Kaposvár és Szigetvár közt következő időben történik: Kaposvárról egy vonat reggeli 4.20 perczkor indul el Szigetvárra és 7.28 perczkor érkezik oda. Ez a gyorsabbik vonat. A másik 1.45 perczkor délután indul Kaposvárról és 5.32 perczkor érkezik Szigetvárra. Innét az egyik vonat hajnali 5.15 perczkor indul Kaposvárra, hova 8.21 perczkor érkezik, a másik vonat csatlakozásban a Pécsről reggel 8.28 perczkor induló vonattal 11.10 perczkor hagyja el Szigetvárt és 2.49 perczkor érkezik Kaposvárra.

— **Csak 4 koronaért** 200,000 korona nyerhető. Különösen kedvező nyeresi esélyeket nyújtanak az 6 Felsége által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, mint-hogy 18.122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorolásra és a főnyeremény 200,000 korona, Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Budapest, Gizella-tér Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezet intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyúttal az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárultató helye,

mely a sorsjegy-vásárlókak a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújtja.

— **Tarcsay Károly** kaposvári törvényszéki bírónak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából Ő Felsége, sok évi buzgó és hű szolgálata elismerésül, az ítélőtábla bírói czímet adományozta. Az ősz bíró, ki mintaképe a puritán tisztességnek és a kötelességtudásnak, úgy az egész jogikarnak, mint a város egész intelligens közönségének igaz rokonszenvét viszi magával most, midőn nyugalmába vonul s kívánjuk, hogy a pihenés napjait még sokáig erőben élvezze.

— **Durátor** által a czipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátthatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nem-sokára. Ára 1 és 2 korona. postán 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve küldi a Durátor gyár, Budapest, Lipót-körút 8. Kapható azonban mindenütt.

GSARNOK.

A mult? . . .

Szerelmi házasság volt Toronyi Dénes gróf házassága. A kevély főúr, a durgadag földesúr, kit általában a szép náboboknak neveztek, feleségül vette a minden korona nélküli énekesnőt, kinek csak szépsége volt mesésebb a gróf vagyonánál.

Mikor a gróf tudtul adta eljegyzését bizalmas barátainak: ezek siettek a nyert hírt terjesztelni, mire az egész főrangú hölgyvilág ugyiszólván gyászba öltözött.

Es megkezdődött az aknamunka a színésznő ellen. Apák és fivérek nem restelték nap-nap után felkeresni Toronyit, hogy elhatározásának megmértására bírják. Majdnem könyörögtek neki, hogy ne későn rangján aluli házasságot, de a gróf ingathatatlannak látszott, férfiu szavának állt.

S akkor a főrendű apák és fivérek kissé alsóbb rendű dolgokhoz láttak.

Megvásárolták az előadások jegyait, mikor a gróf menyasszonya látszott, s bérenczekkel szép jeleneteket idéztek elő. De a közönség nem tűrhette dadelgetett

kedvencének ezt a meggyalázását s ezután minden előadás valóságos diadal volt.

A gróf ezen is segített. Nem engedte többé fellépni menyasszonyát, ki egy örökké emlékeztető bucsuete után legyőzött meg is vált a szüpadtól, hogy már csak szerelmének éljen. A gróf az áskálódásnak elejét vette: sietette házasságát.

Az esküvő csakhamar meg is történt, peraxe a főrangú világ ékszerének villogtatása nélkül. Legfeljebb a gróf pajtásai voltak otthon, akik mind bámulói voltak az énekesnőnek, de akik persze nem mertek volna hagyományos szokásaikkal s avult felfogásaikkal szakitani, még egy ilyen szép nő szerelméért sem. De megbámulni azért elhőlték. Es természetesen ott volt az egész bohém világ.

Esküvő után a pár utazni ment. Es ez volt a gróf életének legzehebb szakasza, csupa szerelem, boldogság, mit csak egy gyöngéd nő szerezhet. De azután haza kellett térniök. A grófné anyának érezte magát, és Toronyi sem akarta, hogy gyermeke külföldön lassa meg először a napvilágot, Visszaértek hát a fővárosba.

Itt azután nehéz percekkel kellett átélniök. A gróf nyílt házat tartott, de vacsorára is csak a régi pajtások jöttek el, hogy udvaroljanak a szép asszonynak. Egyébként teljesen mellőzték őket. Sehova nem hívták őket, de a grófnak nem is lett volna ideje, ha el akarta volna olvasni mindazokat a leveleket, amelyek aláírás nélkül garmadával érkeztek a palotába.

Tehát még mindig nem adták fel a reményt az illetékes körök, hogy a gróft kiszakítsák a színésznő körmeiből. Es a uévtelen levelek tele voltak szidalmakkal a színésznő ellen, berágalmazták benne multját és intették a gróft, még nem késő, váljon el. De a gróft, ki szerette, imádta nejét és csecsemő fiát, később már fel sem bontotta az illatos papírra vetett rágalmakat s úgy hamvadtak el a kandallóban.

Egyszer azonban a gróf egy másfajta levelet kapott, melyet felbontott már csak azért is, mert már a borítékon megismerte Pakay imre kezvonását. A levélben ennyi állott:

„Kedves Grófom!

Csak most értesültem legújabb kalandodról, melyet ugyan drágán fizetsz, ha férj gyanánt kell szerepelned. Szeretnék

szántának szívében és fiatalkori költészetében, amikor Fráter Erzszi annyira lekötötte értekeit, hogy elhatározza: feleségévé teszi, még nagykorúságát sem érve meg.

Tíz esztendő következik: azután, a legboldogabb vagy talán egyetlen boldog korszak a költő életében. Mert úgy tetszik, semmi becsvágya sem teljedett oly mértékben, mint óhajította; a közpályára lép: meggyében lesz szószólója a küzdelmeknek, melyek a negyvenes évek nemzeti érzését izgatták. De csakhamar ott hagyja a küzdelmet, melyre kevesen léptek ki a szűd és műveltség olyan hatalmas fegyverzetével, mint a fiatal Madách. Mi kedvetlenítette el, nem tudjuk. Drámát ír, akadémiai babérra vágyik, művét figyelemre sem méltatják. A házasság élet nyugalmas réve boldogságot ígér. Ott hagyja régi ideáljait, és szívvél lélekkel veszi magára a férj és később az apa kötelességeit. Fráter Erzszi lényé, bármily egyszerűnek is lássák, kitámulhatlan. Mielőtt a költő feleségévé lesz, nagyon rövid volt köztük az ismeretség. Majthényi Zsófia, a ki feltékevény őrsi a Madách család puritán szentélyét, nem igen szívesen látja a házasságot. Mintha balsejtelmek kelnének már akkor mélyen érző anyai szívében és előre látta a gyász árnyékát, mely fiának családi életére fog majdan borulni!

Valóságos idyll az a tíz esztendő, melyben Fráter Erzszi megarányozza a költő

életét. Lirájának sötét hangulatát verőfény váltja föl, kedélyének komor zárkózottsága a meglegedés derűjében oszlik föl. Gyermekien boldogan pihen meg tekintete és növekvő anyagi jólétében nagy tervek fogamzanak meg agyában családja, jövőendő működésének illetőleg. Csodálatos, hogy Majthényi Zsófia még mindig bizonyos idegenkedéssel tekint menyét. Megbékült már a gondolatlalt, hogy tán ő családott Fráter Erzsiben, de lelke mélyén ott maradt a kétség. Nem tudta sehogy kiűrtani. Madáchné sem nagyon ragaszkodik hozzá. Érezte, női szívével éreznie kellett, hogy az a szeretet, mellyel fogadja, nem neki, hanem csak a fia feleségének, unokái anyjának szól. Milyen igazza volt az anyának! A kétségek csakhamar igazra váltak. Alig hogy Madáchot kiragadták otthonából, Fráter Erzszi igazolja azokat. A fogoly férj szeretettel, gyöngédséggel teli leveleket ír börtönéből nejének. Gondoskodik mindenről, hogy ne érezze helyzete szomorú voltát; ellátja bőven anyagaikkal, édes anyját kéri legyen mellette, tapasztalásaival segítse, tanácsaival támogassa. Ám Fráter Erzszi, ugylátszik ugyan rossz gazdaasszony. Soha elég neki a pénz, melyet kap. Madáchhoz írt leveleiben egyre panaszkodik. De leginkább kikel anyosa ellen, aki nem tud sehogy megbékülni menyével. Ő, aki özvegyi voltával mindig megtudott derekasan állani az élet küzdelmeivel, önállóságot, türelmet kívánt menyétől is.

De Fráter Erzszi a dolog könnyebbik végét fogta. Röviddel azután, hogy magára maradt, csakhamar vigasztalót keresett, aki bus özvegyi magányának szomorúságait feledtesse. Megis találta egy környékbeli jómódú földesúrban, aki gazdag is volt, fiatal is, csinos is. A fama azt beszélte, hogy ez a földesúr nem is az egyetlen vigasztaló. Az édes anya vérző szívvél látta fia családi tűzhelyének bomlását, megszakit minden összeköttetést menyével, hallani sem akar többé róla. Az egész felső vidék beszél már Fráter Erzszi botrányos viselkedéséről s mikor egy londoni mulatságon megjelenik, rövidesen kitan-czolják a tereméből.

A botrány illetén nyilvánosságra kerülése betetőzi a Fráter Erzsiről keringett híreket. A költő pedig börtöne szomorú magányában álmodik az ő szabadsága örömeiről, szédült fészke újra felépítéséről, felesége gyászos martíromságának megváltásáról.

Milyen volt az ébredés? Nagyszerűen fejei meg reá az Ember Tragédiájában.

Róna Béla.

besszélni te kópé a »feleséged« (nemde szépen hangzik) multjáról, jer hát estére hozzám egy csöcske theatra. Én nem akarlak zavarai — mókussoddal. Őle barátod b. Paksy Imre.

A grófot elöntötte a düh. Az ő nejről így ír, így merészel írni ez az ember. S újra és újra kezébe vette a piszkos levelet. De azután letette s gondolkodni kezdett.

— Hát ha... mégis...
A gyanyu most először férdőzött agyába, lelkebe.

— Hát ha igaza van Paksynak? Vagy ez meg talán vakmerőbb gazember, mint a névtelen levelek írói? Ez már nevét is kockára meri tenni, hogy ördögös tervük, elszakítani feleségétől, sikerüljön? De nem tudja a báró, hogy ha ilyet ír, akkor életével játszik?... S ha a báró igazat írna és csakugyan lenne multja ennek a drága teremtesnek, nem szereti-e őt, a férjét, a legnagyobb odnádással, nem tette apává, amivel a rossz asszonyok nem sietnek. És most e szép fia anyjától elválják ő, mert est a főúri világ, melyben ő született, így akarja! Nem, Paksy levele épp úgy rágalmaz, mint a többi, elhamvasztott, névtelen levél.

És a gróf megírta a választ. Hangzott ekképen:

»Paksy bárónak azt ízenem, hogy durva tréfáitól kíméljen meg. Ha nőm multját tudni akarom, nincs szükségem a ő theájára. A házasságot pedig kalandnak csak az az ember nevezheti, ki olyan leveleket tud írni, mint Paksy báró.

Ex volt a gróf válasza Paksy ajánlatára. Mikor elküldte a levelet, megkönynyebbültten sóhajtott fel s bement neje szobájába.

Ott állt a boldog anya a piczi bölcsőnél és elragadtatással szemlélte a kicsikét, majd karjára kapta a babát és úgy vitte az ajtóhoz csókok közt hirdette udvosságát;
— Egészen az apja, az apja!

Az apa pedig megállt gyönyörködni a képben, az édes jelenben, melyet meg nem zavarhat a multnak semiféle árnyéka.

Jules.

Szerkesztői üzenetek.

R. M. Az Isten áldessa Önt de némulon meg — lantja.

Naiva. Van-e a szerelem és a házasság között összefüggés azt mi nem tudjuk. A nóta is csak annyit mond, hogy »szerelmes a nap a holdba« de hogy ebből lesz-e »parthie« vagy sem arról hallgat. Nos, mi is hallgatunk.

Figyelmes Köszönjük. Bizony a sajtóhiba sokszor igen elferdíti a mondat értelmét. Mert kétségtelen, hogy például nagy különbség van a között, hogy valaki uszomára, vagy uszora adja-e ki pénzét.

— I-r Helyben. Ön így:

»Azért kesereg szívem

Fáj s dobog lázasan,

Mert tőled angyalom

Oh! kossart kaptam.

Mi pedig a meghatottságtól zokogó hangon emigy:

»Nem egyedül Őa az

Kit ily balsors ért már

Versére sem vár más,

Mint a — papirkosár.

9418. sz.

1900.

Hirdetmény.

Kaposvár rdtváros polgármestere a képviselő testületnek 00/9606/1899. sz. illetve 122/9547/900. közgy. számú határozata alapján városház czéljaira emelendő épületre szolgáló és a régi városház átalakítására vonatkozó tervek elkészítésére ezennel pályázatot hirdet.

A pályázati feltételek a következők:

1) A pályázatban csak hazai építészek vehetnek részt.

2. A pályaműnek tartalmaznia kell:

a) A pincze, földszint és emelet alaprajzait, valamint a hossz és keresztmetszeteket és homlokzatokat mind-egyiket 1: 200 mértékben.

b) A pinczelalajtól a főparkányig

vett magassággal beépített köbtartalom szerint számított költségvetést.

c) Műszaki leírást.

3) Az épület egy emeletesre tervezendő.

4) A pályázat titkos, a pályatervet lepecsételve, jeligés levelek kíséretében 1901. évi január hó 15. napjának délelőtti 11 óráig Kaposvár rdtváros polgármesteri iktatójába beadandók — a hol azokról elismervény adatik.

5) Az építési összeg 170 ezer koronát meg nem haladhat.

6) Kaposvár városa a tervek és költségvetésekre három pályadíjat ad; melyek közül az első 1000 korona, második 500 korona és a harmadik 300 koronában van megállapítva.

7) A díjazott pályamunkák a város tulajdonát képezik, kikötetik azonban, hogy a város a díjazott tervek bármelyikét fogadhassa el az építés alapjául, vagy azokat egészen figyelmen kívül hagyhassa.

8) A beérkezett pályatervet a magyar mérnök és építész egyletnek küldetnek, mely azokat elbírálja, a pályadíjakat kiosztja, az összes pályaműveket a város polgármesterének 1901. január 30-ig visszaküldi, hol a nem díjazott tervek a felbonthatlan jeligés levéllel együtt a benyújtáskor kapott elismervény visszaszolgáltatása mellett 1901. évi február hó 15-éig visszaadtnak.

9) Az épület helyét, illetve telkét feltüntető helyszíni rajz lejt mérési adatokkal, a régi városházterv vázlatai, tervezési program és a helyi egységek jegyzéke egy korona beküldése mellett a városi mérnöknel megszerzethetők.

Kaposvár, 1900. évi november hó 12-én

NÉMETH, polgármester.

Nagy karácsonyi és ujévi selyemáru-eladás

SZÉNÁSY HOFFMANN és TÁRSA

lyoni és párisi selyemkelme-különlegességek áruházában

BUDAPEST, IV. kerület, Bècsi-utca 4. szám.

Kezdődik november 15-én és tart december végéig.

A többek között a következők árak kerülnek eladásra, u. m.:

Liberti merveilleux, tiszta selyem, több mint 150 szín-
árnyalat, méterje 78 kr.
Mosóbárányok, méterje 75 kr. és feljebb
Lyoni foulard japon és chinai selyem, mért. 58 kr. és feljebb

Mosóselyem, valódi mosható, 80 cm. széles, mért. 90 kr. és feljebb
Taffetas, csikos és kocskás, garant. tiszta selyem m. 98
Fekete mintázott selyem, garant. tiszta selyem, m 85 kr. és feljebb.

Szíves figyelmébe ajánljuk maradék-esztályunkat, hol bluzok, egész toilették és juponokra alkalmas maradékok rendkívül olcsó áron kaphatók. — A fenti szabott árak november 15-től december végéig érvényesek — Czégünkönél a tulbecslés teljesen ki van zárva, mivel az árak minden egyes cikken számokban látható.

Vidékre mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Speczialista SÉRV-KÖTŐKÉBEN.

A keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legtöbb esetben, nem csak, sem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árak:
egyszemű 6 frt
kétoldali 12 frt

Gyáramban (alapított 1878.) készülnek ezenkívül: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, háskötők, görseérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és díkréten eszközöl:

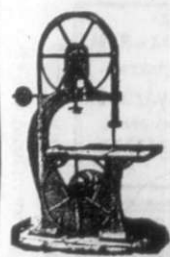
Keleti J. orvos sebészeti mű- és kötő-zer gyáros

BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

9-16

Hespe és Tsa gépgyára,
Ottensen - Hamburgban.

Mindennemű legújabb és legjobb szerkezetűnek bizonyult különlegességei

famegmunkáló-gépek

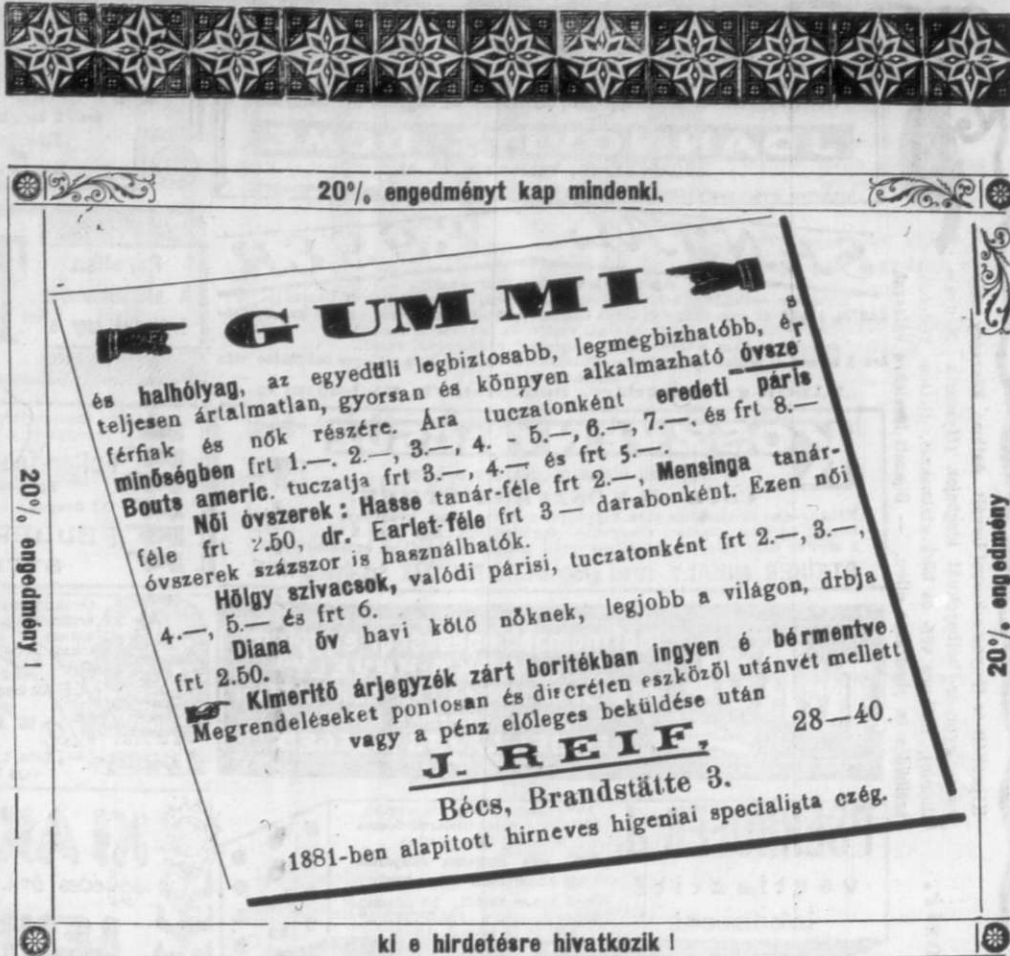
gyártási telepe. Készít keretfűrészeket, röngszalagfűrészeket, keleti-, eresztő-, hornyoló- és árkoló-gyalugépeket 1, 2, 3, 4 és 5 késtengely-lyel, marót- és furó-gépeket stb. Teljes berendezések parke gyárak, waggongyárak, ácsműhelyek, esztérgályosok, kocsi-gyárak stb. részére. A kisipar részére mindennemű gépek kéz- és lábüzemre.

Legnagyobb különlegesség hordó- és kádgepekben.

csomagoló-hordók, bor-, sör- stb. hordók gyártására; nemkülönben a legkülönfélébb, legújabb segédgépek.

Prospektusokkal, ajánlatokkal, valamint mindenféle fölvilágosítással vezérképviselelnek.

BRUCK KÁROLY, Budapest, VI., Teréz-körút 25.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli megbízhatóbb, legmegbízhatóbb, teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvsze-
főrnak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi
minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, és frt 8.—
Bouts americ. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—
Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-
féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3 — darabonként. Ezen női
óvszerek százasor is használható.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—,
4.—, 5.— és frt 6.—
Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja
frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve
Megrendeléseket pontosan és díkréten eszközöl utánvét mellett
vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF.
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higieniai specialista cég.

28-40.

ki a hirdetésre hivatkozik!

THIERRY A.
mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak
akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvény-
széknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva.
Főműködőhatás szer minden mell-, tüdő-, máj-,
gyomorbetegség ellen stb. különleg is ki-
tűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbát meg bérmentesen 1 korona 40 fillér.
Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse
(csodakenőcsek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operá-
ciókat a legtöbb esetben főlöszegessé teszi. E kenőc-
se egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csont-
szut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyó-
gyított meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású min-
denféle seb gyógyításánál.

Próbát meg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.
Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értékte-
len, ugynevezett házi kenőcsöket és más efféléket.
Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,
Prograda, Pragerhof felé, a Déli vasút mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat
használatra készen a háznál tartani. Az összes mű-
velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát
a törvény üldözi.

Isaigrae,
Bordogne, Kopen-
hága,
fabriken Isarna.
Miklósi,
A. Bertoloni.
Maimo, Bormio,
Apot. Lejona.
Nantes,
Pharmacie
C. Produt,
Kéjely. Palumbo.
Páris,
Pharmacie
francoise, 1 & 2,
Place de la Repu-
blique, Phar-
macie Daproy, 11,
Rue des Francs
Bourgeois.
Praga.
Róma,
Carro, Agente
del Polistano.
Roubaix,
Pharmacie
F. Gosselin.
Saratov,
Saratov.
Temesvár.
Tricent. Valen-
tinas. Zürich.

Csak ezzel a tör-
vény. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Alapítvány 1820-ban

A legújabb és legújabb böszörrel forrás szűnyegek, hater-
szűnyeg, csipke- és szövetruháknak, kárpokoknak nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DÖME

BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

híres gyári nagy raklár. Óriási választék porcelán és emyrtó szűnyegben.

SANTAL EGER

specifikus értékű szer
mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copalvát ajánlanak.
SANTAL EGER az igen drága és tisztá keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos
az ifjúság bántalmainál, miért az orvosok is rendelik.
Csak a törv. védett „Eger” védjeggyel valódi.
Ára 3 korona — eredeti üvegenként — Vidékre 5 korona 40 fillér-előlege beküldése után
bérmentve küldi a
„NADOR gyógyszerár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

KÖSZVENYÉS CSÚZ

egyedüli biztos gyógyszer a híres
CSÚZ- és KÖSZVENY-ÉTER.

Néhányzori bedörzölés után kigyógyult minden osz, köszvény, reumabán-
talmai, fejfájás, szurás, szaggyalás, fogfájás stb. Egy üveg 2 kor., postán
3 kor. 60 fillér előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő
STEINER MIHÁLY városi gyógyszerár TEMESVÁR, Szt. György-tér 18.

TURUL

legfinomabb egészségi egyiptomi
SZIVARKA-HÜVELY
100 drb 36 fill. 2000 drb. 7 kor. 5000 drb. 15 kor.
postán bérmentve küld:
ENGEL LAJOS SZEGED.

PSERHOFER J.

Orvosi ajánlott legújabb
bálszer a rossz emésztés összes
következményei ellen.
Nem szabadna hiányoznia
egy háztartásban sem.
Csak akkor valódi, ha minden
doboz fedelén a „PSERHOFER J.”
név vérszín látható.

**vértisztító
labdacsal.**

Budapest legújabb látványossága a
BELVÁROSI KÁVÉHÁZ
IV., Kigó-tér 2. (Kilóid főhercegnek
palotáján.)
Többek találkozó helye. Kártya: STRUBER SÁNDOR.

Simon Pál jó hírnevű
PÁRIS szállodája
Budapest, Váci-körút 25.
100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Für-
dők, elegáns kávéház, étterem, előcsarnok a házban. Vil-
lamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

A legjobb órákat
legszilárdabb és legdrágább órákat
RÉSZLETFELTÉTESEK
szigorúan szabott árakon szállítja Magyarországra e nemből
első és legnagyobb üzlete
BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZEGEDEN.
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

FRATELLI DEISINGER
küld
Fluméből vagy Tricarból
5 kgr. Cuba kávét, válogatott. 18 kor. 68 fill.
5 Ceylon gyöngykávét. 17. 18.
számozva és bérmentve.
ÁRJEJYZÉK INGYEN.

Bodega Company
Port, Sherry, Malaga, Madeira,
Marsala, Chablis,
Rajna- és Mosel-borok.
Kaphatók minden jobb háztartás és
vendégszalonokban, szállók,
kávéházak és éttermekben.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hővízű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel leg-
modernebb lazarfürdőkkel, pom-
pás ásványvíz uszodákkal, ká-
dókkal és kádfürdőkkel. — 800 kényel-
mes lakosbával. — Prospektus
kiváratra ingyen és bérmentve.

Ha órád a hajja,
használd a kitűnő Zoltán-féle HAIR-REGENERÁTOR, mely nem fest, ha-
nem a haj eredeti szinét adja vissza. Üvege 2 korona, bérmentve
2 kor. 60 fillér. ZOLTÁN BÉLA udvari szállító gyógyszerárban
Budapest, V., Nagykorona-utca 58 sz. Szabadág-tér sarkán.

Általános tudott dolog,
hogy a szépség elérésére, tökéletesítésére és fontarta-
sára a legkiválóbb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉM

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, pudor 1.20 kor.
Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.
Kapható minden gyógyszerárban.

SCHWARTZ-féle

THYMOL fog-kréme
1 tubus 60 fillér.
Mindonütt kapható.

Páratlan
és nélkülözhetetlen
fogtisztító szer a

Ezereszer kipróbált, a legtöbb betegségnél gyógyító házi
gyógyszer a
Feller-féle ELSA-FLUID
Egy kisérlet és mindenki állandóan fogja használni.
12 üveget 5 koronáért bérmentve küld az egyedüli készítő
FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csáktornya.)

Óvakodjunk
értektelen
után-
szóktól

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORCSEPEK**
200 év óta elismert
kiváló hatású, gyomorhajtóknál,
stomachitáknál, nehézségek stb. ellen.
Kis üveg 80, nagy üveg 1.40 fillér. — Kapható minden
gyógyszerárban. — Központi elárúzó:
BRADY KÁROLY
„Magyar Király” gyógyszerár
Bécs, 1. Fleischmarkt 1., honnan 3 kis üveg 2.40 kor.
— vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., bérmentve küldeték.

**KI AKAR
egyetestlen önkéntes
LENNI?**

A ki az előírt lakókat nem végezte,
az is lehet egyetemes önkéntes. — A ki
már sor alatt állott, elkészít. Születés
év közzététel. — Prospektus ingyen küld:
LECHTEL ALBERT
a katonai elők. tanf. igazg. Debreczenben.
Tudósítás: addig Dr. J. m. kir.
honvéd ezredes ny. és Mayer A. os.
és kir. őrnagy ny. Feljegyzés: a nm. val-
más és kősz. m. kir. minis. megbi-
ráskodásból a tanf. kir. főigazgató.

Vidékiek kedvenc találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglő elsőrangú étterem.
Budapest, VI. Andrássy-ut 39.
Kiváló magyar konyha. — Valódi tiszta borok és a
világért „Fischbräu” egyedüli kimerője.

WITTZ VILMOS
PHOTOGRAPHIA
FELVÉTELEK

GOLIÁT MALÁTA SÖR
Kiváló üdítő ital és gyógykezelésre is szolgál.
AJÁNLJÁK: Dr. Kórány és Dr. Kóthy egyetemi tanár urak ideg-
hajléknál, vérkeringéskor, emésztési zavaroknál, gyomorsoroknál stb.
Gyár és megrendelési hely:
KÖBÁNYAI KIRÁLY-SÖRFÖZŐ, KÖBÁNYA.

**BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK**
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra
OSERS és BAUER gyárából
a legjobbak és legújabbak a létező szerkezetek között.
Vasárközpontosság és raktár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 61.
Képes árjegyzék ingyen.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ
BUDAPESTI
MERZSÉBET KÖRÜLT
FELVILÁGOSÍTÁS
díjmentesen.

Bol- és külföldi szabadalmak klassz-
kizálása, értékelése és finanszírozása.
Védjegyek és mustrák lejegyzése.

Oh jaj! Kórház, rekedtség ellen gyors és kitűnő
eredménnyel használható az
EGGER-féle MELLPASZTILLÁK
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban és a fővárosban:
Budapest, VI., Váci-körút 17.
Egger mellpasztilla
szabadított meg.

100.000
sorsjegy.
50.000
nyeremény.
Mind a második
sorsjegy nyer.

A jelenkor legnagyobb nyerési esélyű
sorsjátéka a m. kir. szab.
OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
Megrendelések intézendők:
GAEDICKE A. BUDAPEST
IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta
egy húzás.
Tervezel ingyen
és bérmentve.
Ügyneked
keresetnek.

Kipróbált és fényes sikerrel bevált Astma, köhögés, saiv-
vese-, gyomor- bélbajoknál, megfázás (Hysteria. Neur-
sthenia), makacs vér- és bérmentve. Biztos védelem
székély és elmezsavar ellen. — Díjazott levelekre válaszul.

Vérnyógyítás — Hemopetis
tiszta és egészséges.

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos.
rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 18.

Legkiválóbb és legbiztosabb gyógyszer régi és új
betegségekben. Eredményei folytan bármilyen terjed
egy a bel- mint a külföldön! Sikeresen gyógyít számtalan
oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
származott a beteg életével.

Általános tudósító
Művelési szálja (Budapest, VII. Erzsébet-körút 34.)
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.

Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen
eszközölnék az összes megbízások.
Költségvetések ingyen.